

บันทึก

เรื่อง การตีความพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗
(กรณีการเข้าครอบครองทรัพย์สินอันต้องเวนคืนก่อนจ่ายเงินค่าทดแทน)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยหนังสือ ที่ สร.๐๒๐๓/๑๖๐๔๐ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ความว่ากระทรวงกลาโหมขอให้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายตามนัยหนังสือ กระทรวงกลาโหม ที่ กห.๐๒๐๒/๒๔๔๕๒ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๖ ว่า ในกรณีเจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่อำเภอสตูล จังหวัดสตูล และ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ทำความตกลงขอรับเงินค่าทดแทนหรือถอน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง และค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้นตามที่ตกลงกันแล้ว โดยขอให้ทางราชการ จ่ายเงินให้ก่อนแล้ว จึงยินยอมให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์-เข้าครอบครองที่ดินนั้นได้ โดยไม่สงวนข้อโต้แย้งใดๆ ส่วนค่าทดแทนสำหรับที่ดินจะต้องดำเนินการทำความตกลงกันต่อไปนั้น ถ้าทางราชการตกลงจ่ายเงินตามที่เจ้าของที่ดินร้องขอ และเข้าครอบครองที่ดินตามที่เจ้าของที่ดิน ยอม จะเป็นการขัดต่อมาตรา ๑๐ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหา ดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงกลาโหมร่วมชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

เมื่อพิจารณาความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งบัญญัติว่า นับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวในมาตรา ๘ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนนั้นตกมาเป็นของ เจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่จะมีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้ต่อเมื่อได้ใช้เงินหรือวางเงินค่า ทดแทนแล้วตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แล้วจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวแสดง เจตนารมณ์ที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน จึงกำหนดว่าเจ้าหน้าที่ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะมีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินอันต้องเวนคืนนั้นได้ต่อเมื่อได้ใช้เงินหรือ วางเงินทดแทนแล้ว แต่ไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เข้า ครอบครองทรัพย์สินอันต้องเวนคืน ถ้าเจ้าของทรัพย์สินให้ความยินยอม และก็ไม่มีบทบัญญัติใด ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ห้ามโดยชัดแจ้งมิให้ เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เข้าครอบครองทรัพย์สินที่ต้องเวนคืน ถ้ายังมีได้มีการจ่ายเงินค่า ทดแทนให้ทั้งหมดแล้วเจ้าของทรัพย์สินจะยินยอมให้เข้าครอบครองทรัพย์สินนั้น

ฉะนั้น การตกลงยินยอมของเจ้าของที่ดินซึ่งให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์

เข้าครอบครองที่ดินได้ก่อนจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินจึงไม่เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายและ
ไม่เป็นโมฆกรรมตามนัยมาตรา ๑๑๓^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าถ้าทาง
ราชการตกลงจ่ายเงินตามที่เจ้าของที่ดินร้องขอและเข้าครอบครองที่ดินตามที่เจ้าของที่ดินยินยอม
ย่อมไม่เป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่ประการ
ใด

(ลงชื่อ) ส.โทตระกิตย์

(นายสมภพ โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๑๖

^๑ มาตรา ๑๑๓ การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายก็ดี เป็นการพัน
วิสัยก็ดี เป็นการขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ดี การนั้นท่านว่าเป็นโมฆกรรม